

“Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

İptali talep edilen kural gereğince istinaf veya temyiz yoluna başvuru açısından dava konusunun değer ve miktar itibarıyla hükmün verildiği tarihte geçerli olan parasal tutarların altında kalması hâlinde mahkeme veya bölge adliye mahkemesi kararına karşı kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

İcra ve İflas hukuku, icra ve iflas takiplerinin usul hukuku niteliğindedir. İcra ve iflas hukukunun en önemli kaynağı İcra ve İflas Kanunu olup bu kanun, icra ve iflas takibinden tahsile kadar uygulanması gereken usul hükümlerini düzenlemektedir. Kanunun, usul hükümleri ile icra takibinin tarafları arasında menfaat dengesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Davalarda, uyuşmazlık konusunun değer ve miktarına göre kesinlik sınırının belirlenmesi de hak iddia eden tarafların haklarına makul sürede kavuşması veya kanun yoluna başvurma hakları olup olmadığının bilincinde olmaları açısından önem arz etmektedir.

Hukuk sistemimizde usûl hukukuna ilişkin kuralların, somut olay özelinde; " parasal sınırlamaya ilişkin kurallar" yargılama usulüne yönelik olduğundan re'sen uygulanması gereklidir. Ancak usul hükümleri uygulanırken tarafların hukuki güvenlik hakkına da orantısız müdahale edilmemesi gerekmektedir. Nitekim somut olay özelinde değerlendirme yapılır ise dava açıldığı tarihte kanun yolu açık olan davanın üzerinden henüz bir yıl geçmeden kanun yolu kapalı bir hale gelmesi hukuki güvenlik ilkesine ölçüsüz müdahale edildiğini göstermektedir.

Mahkememiz başvurusundan önce yayımlanan Anayasa Mahkemesinin benzer itiraz başvurusunu incelediği (AYM, E.2023/182, K.2024/203, 04/12/2024, § ...) sayılı kararında ;"Kişilerin davanın açıldığı tarihte hangi sürelerde ve hangi usullerle dava açabileceğini, başka bir deyişle mahkemeye ne şekilde başvurabileceğini ve bunun koşullarını öngörebilmesi mahkemeye erişim hakkının bir gereğidir. Hükmün denetlenmesini talep etme hakkı ise yargı mercilerince aleyhine karar verilen tarafa bu karara karşı kanun yolu denetimine başvurma imkânı sağlamaktadır. Öte yandan hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri gereğince ilk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesi tarafından kısmen veya tamamen aleyhine karar verilen tarafın bu karara karşı kanun yoluna başvurup başvuramayacağını, başvurma imkânı varsa hangi şartlarda bu hakkını kullanacağını açık ve net olarak bilmesi gerekmektedir." şeklinde hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkesi gereğince açılan bir davanın dava tarihinde hangi kanun yoluna tâbi olduğunun bilinebilir olması gerektiğine işaret etmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu; hukuk mahkemelerinin yargılamalarındaki usul hükümlerini düzenleyen genel kanundur. Az yukarıda alıntı yapılan Anayasa Mahkemesi kararı ile genel nitelikli kanunun parasal sınırların uygulanma tarihine dair düzenleme iptal edilmiş olmakla iptal edilen düzenleme ile paralel sonuçlar içeren 2004 sayılı İİK'nın ek 1. maddesinin de öngörülebilirlik ilkesi açısından önemi daha da artmış olmakla başvuruya konu madde kısmının iptali gerektiği değerlendirilmiştir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle kanun maddesinin aşağıda belirtilen emredici kısmının iptali için somut norm denetimine başvurulması gerekmektedir.

Her ne kadar duruşma tutanağında "35." ibaresine maddi hata olarak yer verilmiş ise de bu husus gerekçeli başvuru kararında düzeltilmiştir.

Karar; Yukarıda açıklanan sebeplerle,

1- 2709 Sayılı 1982 Anayasasının 36. maddesine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilen, 09.06.1932 kabul tarihli 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun; 20.02.2019 tarihli 7165 sayılı yasanın 2. maddesi ile değiştirilen, "1. ek maddesinin 2. fıkrasında yer alan "363 ve 364. maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki miktar esas alınır." şeklindeki emredici düzenlemenin Anayasa'nın 36. maddesine aykırılığı nedeni ile iptali için Anayasanın 152. ve 6216 sayılı kanunun 40. maddeleri gereğince Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına,

2- Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına,

3- Anayasaya aykırılığın değerlendirilmesi için, gerekçeli başvuru kararının aslı, başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği ve dava dilekçesi ile dosyanın diğer ilgili bölümlerinin onaylı örneklerinin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine,

4- 1982 Anayasasının 152/3. maddesinin amir hükmü gereğince dosyanın Anayasa Mahkemesine gelişinden başlamak üzere 5 (beş) ay içerisinde karar verilmesinin beklenilmesine, bu süre içerisinde karar verilmezse davanın yürürlükte Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılmasına,

Dosya üzerinden yapılan inceleme sonucu karar verildi.”